

DE LA SOLONȚ LA LOS ANGELES
REFLECȚII DE CĂLĂTORIE

CONSTANTIN CIOCAN-SOLONȚ

DE LA SOLONȚ LA LOS ANGELES
REFLECȚII DE CĂLĂTORIE

EDITURA UNIVERSITARĂ
București

Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Monica Balaban
Corector: Prof. Mircea Dragomir
Foto: Constantin Ciocan-Solonț

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CIOCAN-SOLONȚ, CONSTANTIN

De la Solonț la Los Angeles: reflecții de călătorie /
Constantin Ciocan-Solonț : Editura Universitară, 2023
ISBN 978-606-28-1598-1

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062815981

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul autorului

Copyright © 2023
Editura Universitară
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021 – 315.32.47
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021.315.32.47/ 0745 200 718/ 0745 200 357
comenzi@editurauniversitara.ro
www.editurauniversitara.ro

*Am scris aceste rânduri cu dorința de
a-mi arăta respectul și prețuirea pentru
părinți și socri, soție și familiile copiilor noștri,
pentru toți de la care am amintiri plăcute.*

Este posibil să fi citit undeva și, eu, sunt convins că așa este:

*„Călătoriile ne amplifică puterea de cuprindere a lumii
trecute și contemporane și ne ajută în
estimarea evoluției viitoare”.*

CUPRINS

CUVÂNT DE APRECIERE LA CARTEA „AVENTURĂ AMERICANĂ CU OGARUL CENUȘIU”	11
INTRODUCERE	13
STIMULII DORINȚEI DE A CĂLĂTORI ÎN AMERICA.....	16
PRIMA VIZITĂ ÎN STATELE UNITE	26
TAXIMETRISTUL CARE A BOMBARDAT PLOIEȘTIUL	36
EXCURSII ȘI VIZITE PENTRU ACOMODARE	40
1. Pe urmele Reginei Maria.....	41
2. Un impresionant nod hidrotehnic.....	42
3. Vizită în fosta capitală a Canadei.....	42
4. Ottawa – capitala modernă a Canadei.....	43
5. Windsor orașul canadian vecin cu Detroitul american.....	46
6. Pe urmele vechilor locuitori din teritoriile canadiene	47
7. Excursie la Cascada Niagara – Niagara Falls.....	47
PRIMA SĂPTĂMÂNĂ CU AUTOBUZUL PRIN AMERICA	51
1. Buffalo – startul primei călătorii cu „Ogarul cenușiu”	52
2. Boston, leagănul Revoluției și Științei Americii.....	53
3. Cambridge și celebrele lui Universități.....	56
4. Philadelphia, orașul preliminariilor formării SUA	58
5. Washington, capitala națională	62
6. Baltimore, capitala statului Maryland	62
7. Chicago, unul din marile centre economice ale Americii	64
8. Indianapolis, capitala statului Indiana	64
9. Cincinnati, centru industrial în statul Ohio	66
10. Columbus și modelul corabiei lui Columb.....	67
11. Cleveland, centru economic al statului Ohio	68
12. Pittsburgh – centru metalurgic din statul Pennsylvania	68
13. Titusville – între primele centre petrolifere din America.....	69
DE LA QUEBEC LA ORLANDO, SAN DIEGO ȘI VANCOUVER (vizitarea a 49 orașe americane și canadiene)	71

DE LA NEW YORK LA MONTERREY-MEXIC (vizitarea a 6 orașe americane și 3 mexicane)	174
2019 O CĂLĂTORIE EMOȚIONANTĂ.....	189
NEW YORK CITY-UL TURISTIC.....	194
CĂLĂTORIA DIN 2022 (vizitarea a 12 orașe americane și 4 canadiene) .	205
1. Prima întâlnire cu strănepotul	205
2. O nouă vizită la Niagara	208
3. De la Toronto la Los Angeles	210
4. Periplu în câmpul memorial din Gettysburg	222
5. Vizită în Capitoliul din Washington	225
6. Plimbare pe malul lacului Ontario la Pickering	232
7. Vizită la Grand Rapids	234
ÎNVĂȚĂMINTE, RECOMANDĂRI, CONCLUZII.....	236
O SCURTĂ PREZENTARE A CĂLĂTORULUI.....	244
Anexa 1 – Informații generale despre SUA și Canada.....	254
Anexa 2 – Metodă de promovare și evaluare	261
BIBLIOGRAFIE	263

CUVÂNT DE APRECIERE
la cartea
„AVENTURĂ AMERICANĂ CU OGARUL CENUȘIU”

Cartea domnului inginer Constantin Ciocan mi-a trezit amintiri despre o călătorie pe cât de obositoare, pe atât de emoționantă, făcută în anul 1974, dincolo de Ocean. Cu mijloace materiale modeste, cu banii drămuți, călătorind cu autobuzele firmei Greyhound, petrecându-și majoritatea nopților în scaunele strâmte și în huruitul lunecător al acestui „autobus al săracilor”, turistul auster de azi îmi evocă parcă experiența de atunci, când aveam sentimentul că descopăr nu doar un continent, ci o altă planetă.

Lumea s-a schimbat, dar abnegația turistului descoperitor rămâne prezentă. Și America s-a schimbat, relațiile sociale s-au abstractizat oarecum, însă autorul merge cu privirea și cu gândirea spre valorile perene ale acestei țări, care este văzută ca un fenomen obsedant. Pașii pelerinului se îndreaptă – indiferent dacă în capitală sau în provincia adâncă – spre monumentele definitorii, spre natura fabuloasă, spre mentalitățile sociale, care constituie vocabulele de aur ale ființei unei țări. Și – dacă ochii văd lucrurile neschimbate – conversațiile cu oamenii iscodesc și ele firea neschimbătoare a cetățenilor simpli, veniți aici cu puține secole în urmă din toate azimuturile, căutând un loc – nu de odihnă, ci de muncă, disciplină și solidaritate.

Atenția pelerinului este captată de felul cum americanii – a căror patrie a trecut la începutul ei prin războaie și războaie civile – au ajuns la numitorul comun al unei civilizații consolidate, al unei educații disciplinate spontan încă din anii celei mai fragede copilării. Atracția lui este exercitată spre gesturile simple ale oamenilor întâlniți întâmplător pe străzi, în taxiuri, în muzee.

Cred că mulți dintre cititorii de azi vor aprecia această abnegație a compatriotului nostru, care a înțeles că turismul nu este o formă de distracție ușoară, ci una de învățatură și autoeducare.

Romulus Rusan

Constantin Ciocan-Solont

AVENTURĂ AMERICANĂ CU "OGARUL CENUȘIU"

EDITURA UNIVERSITARĂ

Reflecții de călătorie

INTRODUCERE

Scrierea unei cărți cu impresiile și reflexiile personale despre călătorii prin Statele Unite, după ce cititorii români au luat cunoștință, începând cu anii '70, de jurnalele scrise de marele nostru istoric Constantin C. Giurescu sau de scriitorul Romulus Rusan, este un gest de mare îndrăzneală.

Am decis să îndrăznesc argumentând că în timpurile de azi oricine poate face o astfel de călătorie, fără a fi nevoie de invitații speciale, pentru vizitarea obiectivelor civile interesante și a locurilor turistice din întreaga Americă de Nord.

Precizez că nu mi-am propus și nu îndrăznesc să fac comparații între lucrarea mea și cărțile personalităților menționate mai sus. Fiecare a avut obiectivul său și a scris conform cu preocupările și unghiul său de vedere. Celebrul istoric profesorul Constantin C. Giurescu a reușit să facă cunoscute, în cercurile universitare americane, momente fundamentale din istoria României și a avut întâlniri cu unii din românii stabiliți în Statele Unite. Scriitorul Romulus Rusan, cam în aceeași perioadă, prin descrierea vizitei prin SUA, a făcut posibil ca cititorii români să ia cunoștință de la un intelectual român despre realitățile societății americane.

Îmi permit să citez din cele spuse de marele istoric Constantin C. Giurescu la una din întâlnirile avute la Boston cu diaspora „...veniți să vedeți la fața locului situația, faceți adică ceea ce au făcut în anii precedenți cei doi colegi, Anghel Rugină (la data respectivă profesor universitar în Boston, nota noastră) și Radu Florescu și ce fac mulți din românii americani care ne vizitează ca turiști. Veniți să vedeți cum s-au schimbat Bucureștii și toate orașele noastre; veniți să vedeți cât este de frumoasă țara noastră, care este și țara voastră, țara în care v-ați născut.”¹

Urmare a schimbărilor istorice de după 1989 și a unei conjuncturi favorabile, mi-am împlinit un vis din studenție și o pasiune mai nouă referitoare la monumente, făcând câteva călătorii prin America de Nord. Am călătorit ca simplu cetățean român, cu program liber ales, cu condiții de confort și cheltuieli

¹ Constantin C. Giurescu, *Jurnal de călătorie*, Ed. Sport-Turism, 1977, pag. 46.

minime. Este suficient să precizez că în timpul primelor 3 călătorii m-am odihnit 46 de nopți deplasându-mă cu autobuzul Greyhound spre o nouă localitate. Chiar și în ultima călătorie, făcută în noiembrie 2022, am folosit metoda dormitului în autobuz. Așa am călătorit prin Arizona și California, dar și între Toronto și New York. Obiectivul meu a fost să demonstrez că este posibil și instructiv să vizitezi diferite zone din America de Nord. Instructiv prin ceea ce vezi cu ochii tăi, după ce, înainte de călătorie ai încercat să te informezi și să știi să cauți anumite obiective. În același timp mi-am propus ca, odată cu imaginile care se mișcau prin fața ochilor, să mișc prin fața „ochilor minții” imagini și situații trăite de mine încă din anii adolescenței, chiar a copilăriei și până azi, în special în România.

Cât de convingător voi fi rămâne de văzut. Regretatul scriitor Romulus Rusan mi-a dat o speranță și îi rămân recunoscător.

Mulțumesc „Celui de Sus” pentru că mi-a dat energia necesară să mă mișc în timp și spațiu, să acumulez și să păstrez în minte gândurile și imaginile locurilor prin care m-au purtat pașii, din anii '40 ai secolului trecut și până în zilele de acum în care, la întrebarea referitoare la vârstă răspund cu cifra 84. Am sărbătorit momentul mai întâi în familie cu copii sosiți de pe alte meleaguri și rudele apropiate, apoi, chiar în 24 februarie, în mijlocul colectivului de la SIRIUS Proiectări în care lucrez de peste două decenii.

Mulțumesc regretatei mele soții – Emilia, ea mi-a înțeles pasiunea și, apreciind relatările mele despre cele văzute, m-a stimulat să continui. Mulțumesc familiilor copiilor noștri, Cristina, Roxana și Sorin, care mi-au

prilejuit unele dintre călătoriile peste ocean, iar Cristina chiar m-a dus la unele dintre obiectivele urmărite de mine. Peste Ocean, în cazul călătoriei din 2022, m-am bucurat și de ajutorul familiei Doiniței (prietenă din școală cu Roxana și Sorin) care mi-au înlesnit vizitarea Memorialului din Gettysburg și a Capitoliului din Washington. În vizita făcută la Phoenix – Arizona m-am bucurat de un ghid special, feciorul prietenului din București – ing. Popovici. Mulțumesc din suflet acestor adevărați prieteni.

Mulțumiri aduc și domnului Nicolae Ștefan Mucica, unul din proprietarii firmei în care lucrez de la începutul acestui secol, al 21-lea. Astfel mi-am putut susține financiar o bună parte din călătoriile făcute peste ocean. Mulțumiri bunului meu consătean Constantin Comănescu, antreprenor în construcții din Iași și Fundația Cristești, fondată de dna Maria Busuioc, pentru sponsorizarea apariției acestui volum și profesorului Mircea Dragomir care a făcut corectura textului acestei cărți.

Se cuvine să aduc mulțumiri domnului director Vasile Muscalu și doamnei Ameluța Vișan, din Editura Universitară, care a definitivat tehnoredactarea lucrării mele.

STIMULII DORINȚEI DE A CĂLĂTORI ÎN AMERICA

Din anul 1995 sunt pasionat să privesc, să fotografiez și să înțeleg semnificația fiecărei statui ecvestre. Aceste statui ne vorbesc despre unele din marile personalități ale istoriei popoarelor lumii și astfel ele ne aduc în atenție momente cruciale din istoria lumii. Umblând prin țară și prin diferite locuri din Europa am avut prilejul să admir multe astfel de opere de artă.

De la statuia lui Ștefan cel Mare din Iași, prima statuie pe care am văzut-o în 1951 și până la Cavalerul de Aur (August II cel Puternic) din Dresda, care mi-a declanșat pasiunea în 1995, am căutat, privit și fotografiat mai mult de o mie de astfel de monumente.

Reflectând asupra primei mele mari bucurii, simțită pentru o statuie ecvestră, mi-am amintit că în 1969, când feciorul meu urma să intre la „grupa mare” la grădiniță am vizitat Cetatea Carolina din Alba Iulia și am ales să-l fotografiez lângă statuia ecvestră cu Mihai Viteazul. Statuia, dezvelită cu prilejul sărbătoririi a 150 de ani de la Marea Unire, este opera lui Oscar Han.

Începând să mă documentez despre aceste opere de artă am aflat că și americanii au înfrumusețat orașele și locurile în care au avut loc bătăliile formării Statelor Unite, cu astfel de monumente.

Trebuie însă să spun că ideea de a ajunge prin America era mult mai veche, practic aceasta mă frământa încă din studenție și din anii în care se scria mult despre „întrecerea pașnică dintre cele două sisteme sociale”. Îmi amintesc că, în anii studenției la Iași, citeam o revistă „Timpuri noi” (era traducerea unei reviste sovietice care, mai târziu a fost înlocuită cu revista românească „Lumea”) și într-un număr a apărut, pe ultima copertă, propunerea unui rus de construire a unui pod peste strâmtoarea Bering reprezentat prin două mâini care se strâng la mijlocul strâmtoării având ca mânecă a antebrațului steagul celor două puteri.

Am început să ne lămurim încă din anii '90 cum s-a terminat întrecerea și visul celor care au generat proiectul amintit, încheind un secol 20 deosebit de frământat care a lăsat, din păcate, încă multe probleme nerezolvate.

*

* *

În 1958, în vacanța din august, dintre anul al II-lea și al III-lea de studiu la Facultatea de Electrotehnică din Iași, am avut prilejul să trec prima dată granița țării. Beneficiam de privilegiul de a face parte dintr-un grup de peste 50 studenți români care urmau să petreacă o parte din vacanță în URSS, într-o tabără pentru studenți din toate țările socialiste din Europa. Aveam mari emoții și o mare bucurie să vizitez țara în care, cu câteva luni mai înainte, în 4 Octombrie 1957, se realiza pentru prima dată în istorie lansarea unui satelit artificial al Pământului – Sputnik 1. Legat de viitoarea profesie, știam de la cursul de fizică predat de profesorul Emil Luca, că în iunie 1954 sovieticii pusese în exploatare prima centrală electrică nucleară din lume (putere 5.000kW), la Obninsk în apropiere de Moscova. O paranteză: în decembrie 1991 aveam să-l întâlnesc pe ing. Ovcinikov, fost director al acestei centrale. În același timp aveam și un mare semn de întrebare în legătură cu faptul că în noiembrie 1956, pe când eu începeam studiile universitare, tancurile sovietice înăbușeau, în sânge, Revoluția de la Budapesta.

Pe de altă parte, în 1958 a venit rândul SUA de a lansa primul său satelit al Pământului iar la începutul lunii august primul submarin atomic „Nautilus” – fabricat de americani, efectua în premieră traversarea în imersiune a Polului Nord.

Evenimentele istorice petrecute în relațiile dintre România și URSS, chiar în vara respectivă, mă făceau să-mi pun întrebarea cum vom fi primiți noi românii. Este vorba despre faptul că în luna anterioară – iulie, au fost evacuate trupele sovietice de pe teritoriul României. Se aplicau în acest fel hotărârile la care ajunseseră șefii partidelor comuniste din cele două țări, Gheorghe Gheorghiu-Dej și respectiv Nikita Sergheevici Hrușciiov. Practic a fost meritul lui Dej care, profitând de o împrejurare favorabilă (nu spun mai multe!), a obținut ce dorea de la Hrușciiov – retragerea trupelor din țara noastră. Am și astăzi în minte imagini din gara Medgidia anului 1958. Fiind în practică la uzina de utilaj mecanic IMUM Medgidia și aflând de la difuzoare despre plecarea Armatei Sovietice, m-am dus cu mulți colegi și muncitori la gară. La prânz un tren în tranzit de la Constanța spre Ungheni lung cât nu poți cuprinde cu ochii, plin cu tancuri și autocamioane militare, a stat câteva minute în gara plină de lume. Era o atmosferă de mare bucurie; cei de pe peroane transmiteau din suflet „drum bun” celor din tren.

După câteva zile am primit vestea că voi face parte dintr-un grup de studenți români care va călători în URSS. Pentru plecare grupul format din 55 studenți din toată țara s-a întrunit la Institutul Agronomic din București. Aici am

fost impresionati de suprafata agricola rezervata activitatilor practice cu studentii, deci de conditiile deosebite create pentru insusirea profesiei.

Din capitala am pornit cu trenul, intr-o calatorie pana la Moscova, ce a cuprins traversarea Prutului si a graniței cu sarma ghimpată ce împărțea în două Moldova marelui domn Ștefan cel Mare și Sfânt. La Ungheni ne-am mutat într-un vagon sovietic specific unei călătorii lungi. Cu acest prilej am fost „preluați în grijă” de un ghid din partea sovieticilor – tovarășul Ieremia cadru didactic la Universitatea din Chișinău.

După mai mult de 48 ore, într-o dimineață, am ajuns în marele oraș și trenul s-a oprit în gara „Kievsciaia vagzal”. Odată coborâți pe peronul gării am fost puternic impresionati de mărimea gării și a construcțiilor din apropiere.

A urmat un program de vacanță, stabilit de gazdele noastre. Mai întâi vizitarea unor obiective importante din Moscova: Expoziția Unională cu pavilioane specifice fiecărei republici socialiste componente a Uniunii

Sovietice. În aceste construcții erau expuse mostre din cele mai importante realizări din fiecare din cele 15 republici. Interesante au fost și vizitele făcute la Galerile de Artă Tretyakov, Piața Roșie cu Mausoleul și Muzeul Lenin, Kremlinul cu Catedralele sale, magazinul universal GUM. La Galerile Tretyakov am luat cunoștință cu picturile în ulei ale lui Ivan Aivazovski, dedicate fenomenelor și întâmplărilor din largul mărilor. Am în memorie pictura ce prezintă furtună pe mare, cu valuri și nave, denumită „Curcubeul”.

Un moment special pentru noi, în calitate de studenți, a fost cel legat de vizitarea unor spații din interiorul Universității de Stat din Moscova. Universitatea a fost înființată în 1755 și poartă numele celebrului om de știință Mihail Vasilievici Lomonosov (1711-1765), care chiar este unul din fondatorii ei. Actuala clădire este amplasată pe colina din Sud – Vestul Moscovei și din punct de vedere arhitectonic reprezintă o construcție simetrică cu un corp central foarte înalt, proiectată pentru a asigura condiții de studii pentru 25.000 studenți. Corpul central principal are mai mult de 30 etaje și atinge înălțimea de 135 m. Am văzut aula, amfiteatre pentru cursuri, laboratoare, săli de seminar și spații de cazare pentru studenți amplasate la unul din etajele superioare. În mișcarea noastră prin acest mare oraș, de pe malurile apei cu același nume, am numărat 8 clădiri înalte, cu arhitectura asemănătoare Universității. Toate acestea au fost construite începând cu 1948, pe când rușii sărbătoreau 800 de ani de la întemeierea Moscovei. În aceeași etapă în fața primăriei istorice a orașului a fost ridicat un monument ecvestru dedicat unuia dintre primii conducători ai rușilor, fondatorul Moscovei: cneazul Iuri Dolgoruki (fotografie din 2012). Cu această ocazie am văzut și prima statuie ecvestră dintr-o țară străină.

